

Velkommen til temaaften!

Snebjerg Hallen mandag den 26. september

Dagsorden

- Kl. 18.30 – 18.35 Velkomst ved Vandrådets formand Torben Jensen
- Kl. 18.35 – 19.00 Spisning
- Kl. 19.00 – 19.15 Status på vandsamarbejdet og CO2-neutral vandforsyning i 2030 ved Torben Jensen
- Kl. 19.15 – 19.25 Fælles udbud på Vandanalyser, ved Johannes Støttrup, Sdr. Felding Vandværk
- Kl. 19.25 – 19.40 LER 2.0 – er vi klar til 1. juni 2023? ved Lise Kristensen, Herning vand
- Kl. 19.40 – 20.00 Helikopterblikket, Del 1 – Grundvandsbeskyttelse, hvor og hvor lang er vi, og hvordan prioriterer vi? ved Lise Kristensen, Herning Vand
- Kl. 20.00 – 20:30 Kaffe, Diskussion / drøftelse i mindre grupper om udfordringer ved prioritering af kildepladser og grundvandsbeskyttelsen
- Kl. 20.30 – 20.50 Helikopterblikket, Del 2 – hvordan har man prioriteret andre steder, og bør/skal forsyningerne eller Herning Kommune gøre det? ved Lise Kristensen, Herning Vand
- Kl. 20.50 – 21.15 Indkomne forslag fra medlemmerne og opsamling, ved Torben Jense

CO2 neutral i 2030

Er det et krav eller? Gælder det alle?

Indkomne overvejelser og bemærkninger fra 4:

Strøm allerede CO2 neutral (vind og sol)

Emballage filtermat - producent oplyser, at der sikres kompensation ved certificeret klimaprojekter senest udgang 2022

Ved ikke om der skal mere med? Fælles skovrejsning til komp. af filter indpakning en mulighed?

Vi køber allerede vores strøm med vindmøllecertifikat

Vi undersøger pt. muligheden for opsætning af solceller

Vi køber kun elbiler fremadrettet

Aktivt taget stilling til, at vi vil opfylde det politiske ønske om at forsyningsselskaber skal være energi og klimaneutrale i 2030.

Igangsat en undersøgelse af, hvad vores baseline (nuværende) påvirkning er, så vi har et udgangspunkt til at fastsætte de tiltage, der sikrer, at vi når målet i 2030

CO2 neutral i 2030

- Indkommen forslag til en plan

1. Afklaring & definering af scope

- Definition af betydning CO2 neutralitet. (hvad betyder det konkret)
- Afklaring omkring lovgivningen, hensigter, visioner med mere. (Hvorfor skal vi det, hvem siger at vi skal levere på det)
- Succes kriterier og del mål definition

2. Overblik af konkret CO2 udledning for Skarrild Vandværk

- Afklaring af hvordan man beregner Skarrild Vandværks CO2 aftryk. (Hvad er vores aftryk)
 1. El
 2. Vand
 3. Varme
 4. Andet

3. Løsninger

- Brainstorm af mulige løsninger for Skarrild Vandværk
- Evaluering af løsninger og muligheder for Skarrild Vandværk (hvad kan vi selv, hvad er nødt til at tages i en større helhed)
- Valg af løsninger
- Prioritering af løsninger i forhold til delmål & budget

4. Implementering

- Implementering af del mål
 1. xxxxxx
 2. yyyy
 3. zzzzz

5. Afslutning af CO2-neutral 2030 projekt

Analysepriser

11 har svaret – store variationer i priserne!

- Har vi svaret på det samme?
 - Sandsynligvis ikke direkte sammenlignelige priser

Der er en gammel prisaftale tegne af Vandrådet i 2014 med Eurofins:

- Udløbet i 2017, men videreført af flere VV
- Alle medlemmer af Vandrådet kan deltage, men man skal gøre opmærksom på, man gerne vil være med.
- Aftalen skal genforhandles

Forslag til videre arbejde:

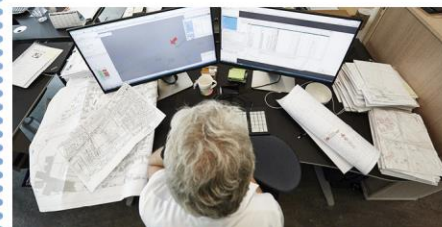
- Der skal indhentes tilbud fra både Eurofins og Højvang
- Det skal afklares, hvem der er interesseret i at være med
- Skal der nedsættes en arbejdsgruppe?

Ingen beslutning nu - Vandrådet melder tilbage

Analysegruppe	Variation i pris (min-max)
Boringskontrol	7.493 - 25.306 kr
Afgang Værk	8.997 - 18.103 kr
Gr A uden flush	548 - 1.683 kr
Gr A med flush	548 - 1.683 kr
Gr B uden flush	5.780 - 15.265 kr
Gr B med flush	1.532 - 2.490kr
Prøvetagning 1. prøve	247 - 588 kr
Prøvetagning flg. Prøve	132 - 199 kr
Total omk. pr. år	26.737 - 59180 kr.
Omk. pr. kbm. oppumpet 2021	0,087 - 1,348 kr.
Lab. valg:	Højvang = 15
	Eurofins = 5

Risikovurdering jf. bekendtgørelsen

- Evt. mulighed for at fjerne analyseparametre
- Skal der arbejdes på et fælles tilbud på rådgiver?

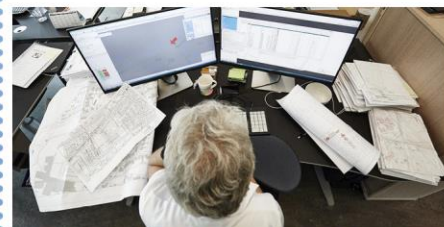

LISE KRISTENSEN

- Nyansat i Herning Vand
- Seneste 10 år grundvandsgeolog i Holstebro Kommune, før det rådgiver og før det i oliebranchen
- Arbejdet med indsatsplanlægning, BNBO, Vandsamarbejde/fond
- Indvindingstilladelser, retningslinjer
- VV tilsyn, drikkevandskontrol, prøvepumpning/kildepladsevaluering
- Grundvandsforurening, herunder PFAS
- KP, LP og meget, meget mere...

I aften repræsentant for vandrådet ☺

LER 2,0

- Hvad er det nye
- Er der nogen, der ikke er klar?
- Hvis ja, er der brug for et fællesskab til at få løst opgaven?

Mål: Oplysning

Afklaring: Skal vi hjælpes ad?

NY LERLOV (2019)

I henhold til loven skal ledninger registreres digitalt.

Pr. 1. juli 2023:

- Krav om at ledningsoplysninger skal udveksles via LERs webservice
 - *Det er ikke længere muligt at svare udenom LER*
- Krav til de oplysninger der skal fremgå om ledningerne
- Krav til måden oplysningerne udveksles
 - *Ledningsdata skal være på en hostet server. Hvad betyder det?*
 - *Det er en server, som LER kan trække oplysninger fra. Derfor er det vigtigt, at vi, som ledningsejer, enten selv har eller har en aftale med et firma, som kan tilbyde denne service.*
- Svarfristen ændres fra 5 dage til 2 timer på hverdage

Obligatoriske data for ny etablerede ledninger efter 1. juli 2023:

- Ledning/tracé
- Koter *
- Forsyningsart
- Etablerings år
- Fareklasse
- Driftsstatus
- Nøjagtighedsklasse
- Udvendig diameter el. tracé bredde
- * For el, tele og data kan angives en vejl. dybde.

HVOR ER VI?

Nogle bruger Thvilum GIS system

Herning Vand har egen server (udleverer via WSP)

- “Holder” data for FASTERHOLT, KARSTOFT og SNEJBJERG VV’er
- Har alle registreret deres ledninger digital?
- Har alle en løsning til udveksling af data med LER?
- Er der brug for at samle en gruppe, der kan hjælpe hinanden med denne opgave?
- Nogen med erfaring der ønsker at hjælpe/dele erfaringer?

Ledningsejer	Andel
Herning Vand	1.249.288,61
Fasterholt	14.820,26
Karstoft	48.843,10
Snejbjerg	119.526,79
I alt	1.432.478,76

FORSLAG

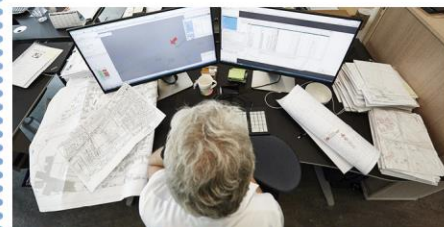
Vandrådet koordinerer opstart af en gruppe, der kan tage initiativ til at samle dem, der vil være med i et samarbejde om at få opgaven løst.

Der fastsættes en tidsfrist for opstart.

herningvand

Vi sikrer sundt vand

HELIKOPTERBLIKKET DEL 1

Grundvandsbeskyttelse i oplandet, hvor og hvor lang er vi, og hvordan prioriterer vi?

herning**vand**

Vi sikrer sundt vand

SAMARBEJDSOMRÅDER

Følgende samarbejdsområder er det besluttet at drøfte på mødet i dag (ref. af 9/5-22)

- CO2 – neutral i 2030 ✓
- Vandanalyser udbud ✓
- *Indsats i de grundvandsdannende oplande*
- *Nødforsyning*
- *Samarbejde om indvinding / Fælles kildepladser*

Kan de 3 punkter være et redskab til at etablere en ny samarbejdsstruktur?

- **Jf. beslutning på seneste repræsentatskabsmøde**

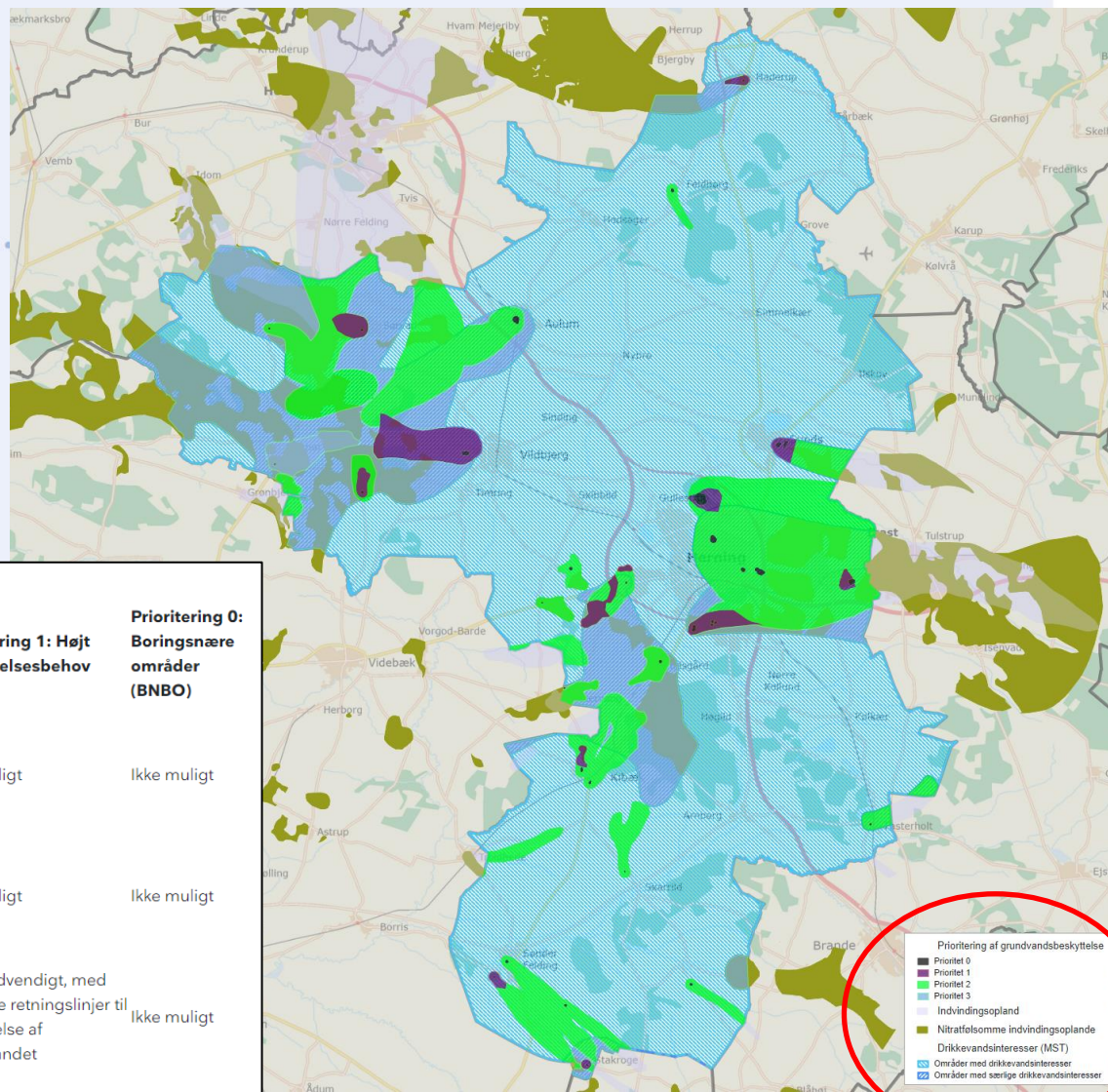
Målet:

At vi i fællesskab skal sikre alle borgere i Herning Kommune adgang til rent og billigt drikkevand – også i fremtiden!

KOMMUNEPLAN

Prioritering af grundvandsbeskyttelsen

- Hvad gør kommunen
- Ønske
- decentral vandforsyning

Grundvandsbeskyttelse

Krav til planlægning	Prioritering 3: Lavt Beskyttelsesbehov	Prioritering 2: Middel Beskyttelsesbehov	Prioritering 1: Højt beskyttelsesbehov	Prioritering 0: Boringsnære områder (BNBO)
Tekniske anlæg eller erhverv med særlig risiko for grundvandsforurening (større tankanlæg eller lign)	Vurderes konkret	Ikke muligt	Ikke muligt	Ikke muligt
Tekniske anlæg eller erhverv	Ingen krav	Hvis nødvendigt, med specielle retningslinjer til beskyttelse af grundvandet	Ikke muligt	Ikke muligt
Erhvervs-mæssige formål, der kan sammenlignes med aktiviteter i almindeligt boligområde	Ingen krav	Ingen krav	Hvis nødvendigt, med specielle retningslinjer til beskyttelse af grundvandet	Ikke muligt
Boligområder	Ingen krav	Ingen krav	Hvis nødvendigt, med specielle retningslinjer til beskyttelse af grundvandet	Ikke muligt

herning**vand**

Vi sikrer sundt vand

KRAV TIL PLANLÆGNING

Krav til planlægning - lavt beskyttelsesbehov

Type	Krav til planlægning
Tekniske anlæg eller erhverv med særlig risiko for grundvandsforurening (større tankanlæg eller lignende)	vurderes konkret
Tekniske anlæg eller erhverv	Ingen krav
Erhvervsmæssige formål, der kan sammenlignes med aktiviteter i almindeligt boligområde	Ingen krav
Boligområder	Ingen krav

Krav til planlægning - Middel beskyttelsesbehov

Type	Krav til planlægning
Tekniske anlæg eller erhverv med særlig risiko for grundvandsforurening (større tankanlæg eller lign)	Ikke muligt
Tekniske anlæg eller erhverv	Hvis nødvendigt, med specielle retningslinjer til beskyttelse af grundvand
Erhvervsmæssige formål, der kan sammenlignes med aktiviteter i almindeligt boligområde	Ingen krav
Boligområder	Ingen krav

Krav til planlægning - Højt beskyttelsesbehov

Type	Krav til planlægning
Tekniske anlæg eller erhverv med særlig risiko for grundvandsforurening (større tankanlæg eller lign)	Ikke muligt
Tekniske anlæg eller erhverv	Ikke muligt
Erhvervsmæssige formål, der kan sammenlignes med aktiviteter i almindeligt boligområde	Hvis nødvendigt, med specielle retningslinjer til beskyttelse af grundvand
Boligområder	Hvis nødvendigt, med specielle retningslinjer til beskyttelse af grundvand

Krav til planlægning - BNBO

Type	Krav til planlægning
Tekniske anlæg eller erhverv med særlig risiko for grundvandsforurening (større tankanlæg eller lign)	Ikke muligt
Tekniske anlæg eller erhverv	Ikke muligt
Erhvervsmæssige formål, der kan sammenlignes med aktiviteter i almindeligt boligområde	Ikke muligt
Boligområder	Ikke muligt

herning**vand**

Vi sikrer sundt vand

BEHOVSANALYSE - 2030

Fremtidigt behov			
Vandværk	Nuværende behov	Behov 2030	Stigning
Abildå Vandværk	170.000	170.535	0,31%
Aulum Vandværk	320.000	438.330	36,98%
Fasterholt Vandværk	24.000	23.395	-2,52%
Feldborg Vandværk	35.000	58.730	67,80%
Haderup Vandværk	50.000	68.985	37,97%
Hammerum Vandværk	240.000	354.000	47,50%
Haunstrup Vandværk	13.500	35.590	163,63%
Herning Vand	3.700.000	4.056.520	9,64%
Karstoft Vandværk	51.000	74.210	45,51%
Kibæk Vandværk	230.000	298.140	29,63%

Sandet Vandværk	74.000	74.210	0,28%
Skarrild Vandværk	25.000	37.280	49,12%
Snejbjerg Vandværk	301.000	392.620	30,44%
Stakroge Vandværk	22.000	21.750	-1,14%
Studsgård Vandværk	50.000	68.650	37,30%
Sunds Vandværk	320.000	402.695	25,84%
Sønder-Felding Vandværk	230.000	276.975	20,42%
Sørvad Vandværk	69.000	122.360	77,33%
Vildbjerg Vandværk	600.000	796.975	32,83%
Vind Vandværk	40.000	75.220	88,05%
Ørnhøj Vandværk	45.000	65.625	45,83%
I alt	6.609.500	7.952.795	20,32%

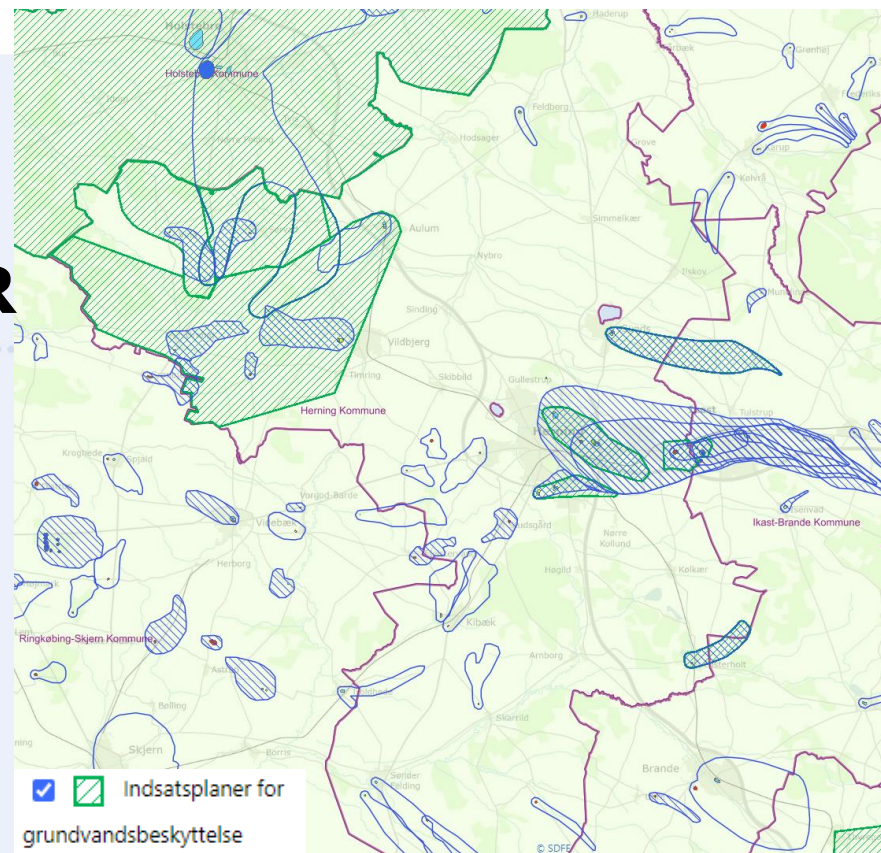
Samlet behov for indvinding til almen vandforsyning vurderes at stige med 20% til 2030. Heraf er de 15% tilslutning af ejendomme med egen indvinding. Derfor vil presset generelt på grundvandsressourcen kun vil stige med 5%.

Indvinding til almen vandforsyning foregår hovedsageligt i dybere grundvandsmagasiner, og det vurderes, at disse magasiner har kvantiteten til at klare 20 % ekstra indvinding.

STATUS INDSATSPLANER

Herning Kommune

- **Laver indsatsplaner på baggrund af statens kortlægning**
 - **Kortlægningen afklarer, hvor det skal vurderes, om der er behov for indsatser**
 - **Kommune og forsyningen drøfter relevante indsatser, der indskrives i planen**
 - **Politisk behandling**
 - **(BNBO kan være en del af indsatsplanen**
 - **men er ikke i Herning Kommune)**
- **Kommunen melder ind til staten, hvad status for indsatsplanlægningen er**
 - **Der er områder, hvor kortlægningen endnu ikke er udført**

☆ Aftalearealer for grundvandsbeskyttelse > | ...

Tema: Aftalearealer for grundvandsbeskyttelse
Ansvarlig myndighed: Ringkøbing-Skjern kommune
Aftaletype: Frivillig aftale
Restriktionstype: Pesticider
Aftaledato:

Ingen krav om rådighedsindskrænkninger udenfor BNBO i Herning Kommune endnu

KRAV TIL VANDFORSYNINGERNE

herningvand

Vi sikrer sundt vand

Herning Kommunes Vandforsyningsplan:

- Vandforsyningssselskaberne skal kunne opretholde forsyningen til ledningsnettet i tilfælde af
 - forurening i boringer/vandværket,
 - Pumpesvigt
 - andre driftsproblemer på vandværket.
- Hvis et vandforsyningssselskab midlertidigt eller permanent ikke kan opretholde sine forpligtelser i forsyningsområdet, skal forsyningen overtages af et andet vandforsyningssselskab.
- Vandforsyningerne skal øge samarbejdet med henblik på vidensdeling og at løse opgaver professionelt.

herning vand

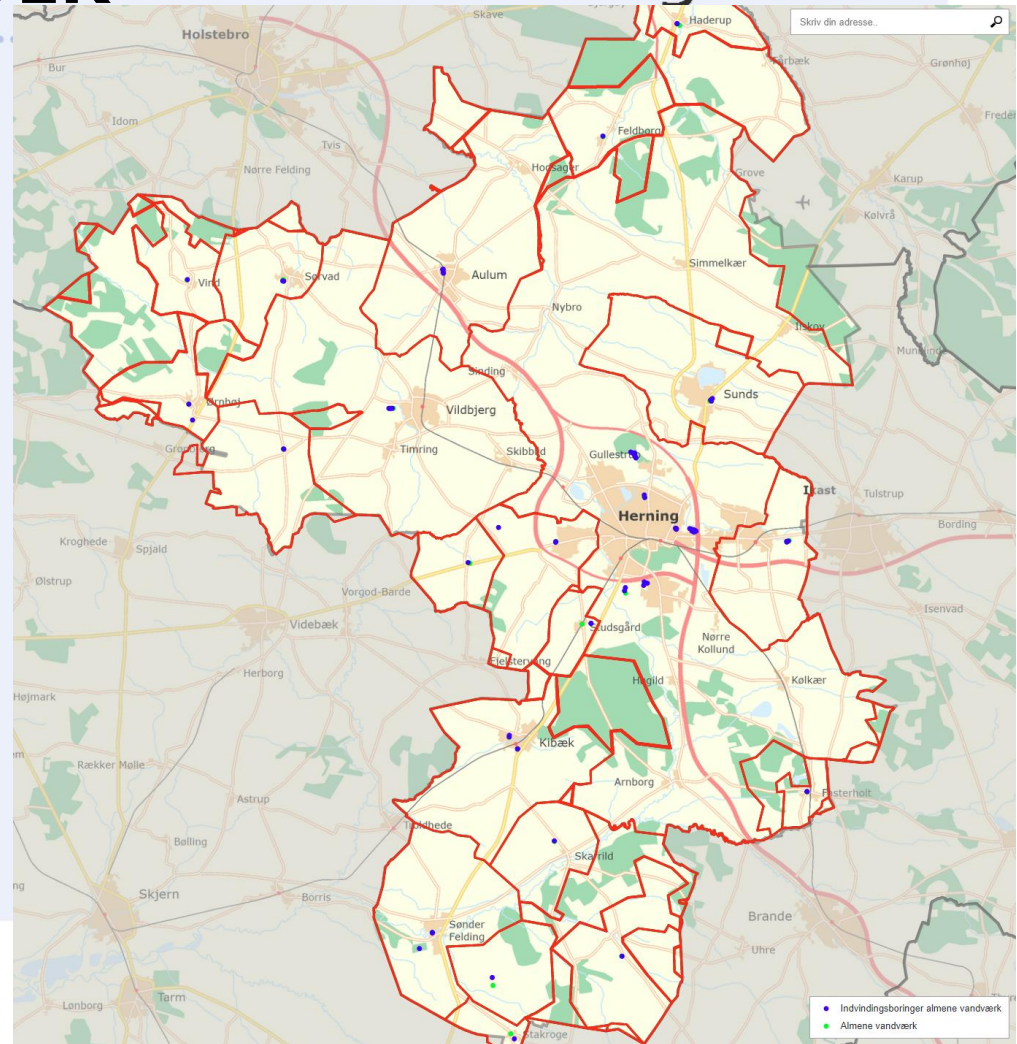
FORSYNINGSSOMRÅDER

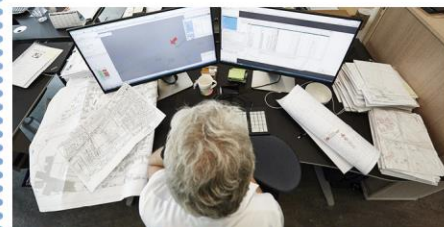
Kan forsyningsområderne inddeles i grupper, der kan samarbejde om de 3 områder:

- *Indsatser i de grundvandsdannende oplande (Generelt jf. indsatsplanerne)*
- *Nødforsyning*
- *Samarbejde om indvinding / Fælles kildepladser*

Målet:

- **I fællesskab, at sikre**
- **adgang til rent og billigt drikkevand**
- **også i fremtiden!**

KAFFEDEBAT

Lige om lidt:

- Fordel jer, så i sidder ca. 5 mand i hver gruppe
- Folk fra samme VV sidder i forskellige grupper
- Drøft spørgsmålene på det udleverede ark
- Skriv hovedpunkter ned – arket indsamles efter mødet
- Spørgsmålene tages op efter pausen

SPØRGSMÅL

herning**vand**

Vi sikrer sundt vand

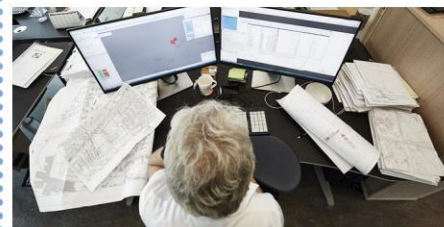
Er det en fælles opgave at sikre drikkevand nu og i fremtiden?

Eksisterer dit VV om 20 år?

- Hvis, hvorfor?
- Hvis ikke, hvorfor?

Nabo VV'et lukker – har I kapacitet til at overtage? Hvad kræves der for at kunne?

HELIKOPTERBLIKKET DEL 2

Grundvandsbeskyttelse - hvordan prioriterer man andre steder. Hvem skal?

ET EKSEMPEL PÅ PRIORITERING

Vandsamarbejdet Randers Nord (VRN)

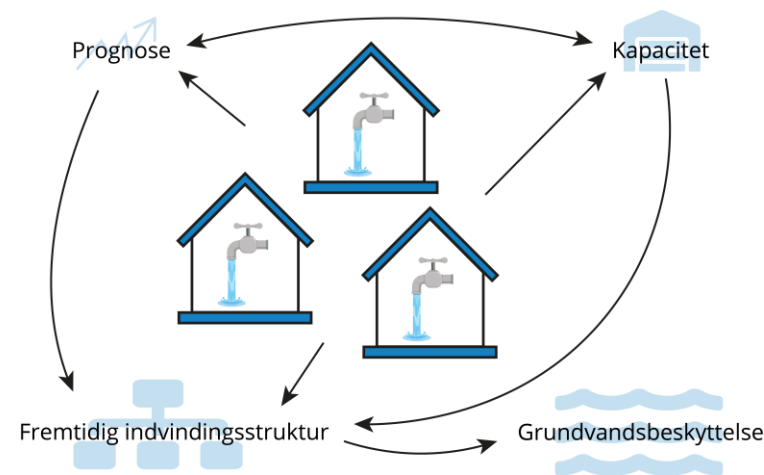
- En samlet strukturplanen, herunder den fremtidige indvindingsstrategi samt prioritering af, hvor grundvandsbeskyttelse giver bedst mening.

(Rådgiver WatsonC – har lånt deres slides ud til mig ☺)

Et eksempel på, at et vandsamarbejde har inddraget de tre emner i en prioritering af den fremtidige forsyningsstruktur og sikring heraf:

- *Indsatser i de grundvandsdannende oplande (Generelt jf. indsatsplanerne)*
- *Nødforsyning*
- *Samarbejde om indvinding / Fælles kildepladser*

VRN's udkast til vandforsyningsplan

Strukturanalyse

Hvilke vandværker består om 20 år

Hvor er de bæredygtige enheder?

Prioritering

Hvor skal vi starte og med hvad?

Strukturudvikling og Grundvandsbeskyttelse

Sikre **kapacitet** og infrastruktur

Aftaler om grundvandsbeskyttelse

Præcisering af formål

Formålet med strukturplanen og den fremtidige indvindingsstrategi er, at sikre at de økonomiske ressourcer for alle vandværker i Vandsamarbejdet Randers Nord (VRN), bliver anvendt mest hensigtsmæssigt samtidigt med, at den decentrale og forbrugerejede vandforsyning består.

Det er dermed ikke målet, at samle vandforsyningen på meget få kildepladser, men sigtet er derimod, at udarbejde skelettet til en vandforsyningsstruktur, der er forberedt på de fremtidige krav og som sikrer rent vand til en fornuftig pris.

Prognose

- Sammensat af 5 delbidrag:
 1. Historisk indvinding
 2. Befolkningsudvikling
 3. Strukturudvikling
 4. Ny industri eller andre vandforbrugende aktiviteter
 5. Reservekapacitet (25%)
- **KONKLUSION:** Det fremtidige vandforbrug forventes at forblive ved status quo

Langsigtet kapacitetsvurdering

- Sammensat af 4 vurderingskriterier:
 - 1) **Boringens alder:** Ikke renoverede borer, der er ældre end 50 år, antages ikke at have sikker langsigtet kapacitet.
 - 2) **Boringernes placering:** Borer, der er placeret uheldigt i forhold til potentielle trusler, antages ikke at have sikker langsigtet kapacitet.
 - 3) **Indvinding pr. boring:** I store dele området dækket af Vandsamarbejde Randers Nord er der højt ydende borer, der let kan levere 100.000 m³/år eller mere. Af hensyn til forsyningens sårbarhed er det dog valgt af den langsigtede kapacitet maksimalt kan være på op til 60.000 m³/år pr. boring.
 - 4) **Grundvandskemi:** Borer, der vurderes ikke at kunne overholde gældende krav til drikkevandskvalitet med rimelig sikkerhed på lang sigt, vurderes til ikke at have sikker langsigtet kapacitet.

Vandforsyningsstruktur/kategorisering

- Basisvandværker

- Drift så længe der kan leveres vand af god kvalitet
- Her laves de nødvendige investeringer i levetidsforlængelse
- Her laves ikke investeringer i grundvandsbeskyttelse

- Primærvandværker

- Her foretages de **nødvendig** investeringer i grundvandsbeskyttelse
- Her sikres den **nødvendige** kapacitet til at dække basisvandværker
- Her laves de **nødvendig** forbindelsesledninger til andre vandværker

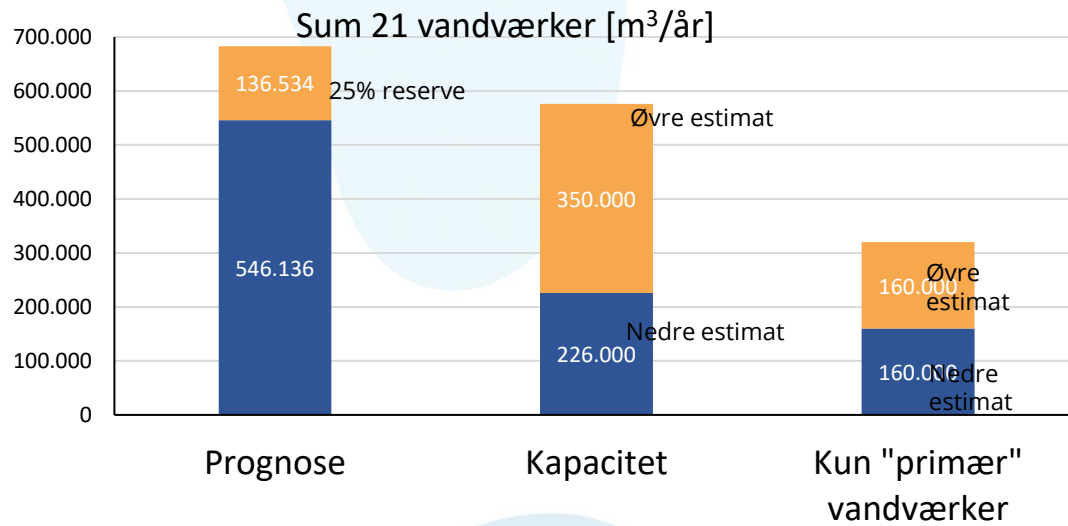
NB: der kan være mellemløsninger som også kan give god mening

1. Ø. Tørslev Vandværk
2. Gassum Vandværk
3. Gjerlev Vandværk
4. Hald Vandværk

5. Havndal Vandværk
6. Enslev Vandværk
7. Udbynder Vandværk
8. Sødring - Udbyhøj Vandværk
9. Dalbynder Vandværk
10. Kastbjerg Vandværk
11. Kærby Vandværk
12. Råby Vandværk
13. Stolsbjerg Vandværk
14. Stouby Vandværk
15. Tørring Vandværk
16. Vinstrup Vandværk
17. Østermarken Vandværk
18. Knejsted Vandværk*
19. Dalbyover Vandværk*

Foreløbigt

Prognose vs. Kapacitet

Kriterier for kategoriseringen primær vandværk

Størrelse:

- minimum 2 boringer

Kapacitet

- God langsigtet kapacitet

Ønsker

- Ønsker bestyrelsen at deres Vandværk er primær?

Primære vandværker

1. Ø. Tørslev Vandværk
2. Gassum Vandværk
3. Gjerlev Vandværk
4. Hald Vandværk

Basisvandværker (med lang tidshorisont)

5. Enslev & Blenstrup Vandværk
6. Kastbjerg Vandværk
7. Kærby Vandværk
8. Stouby Vandværk
9. Østermarken Vandværk

Basisvandværker (med kort tidshorisont)

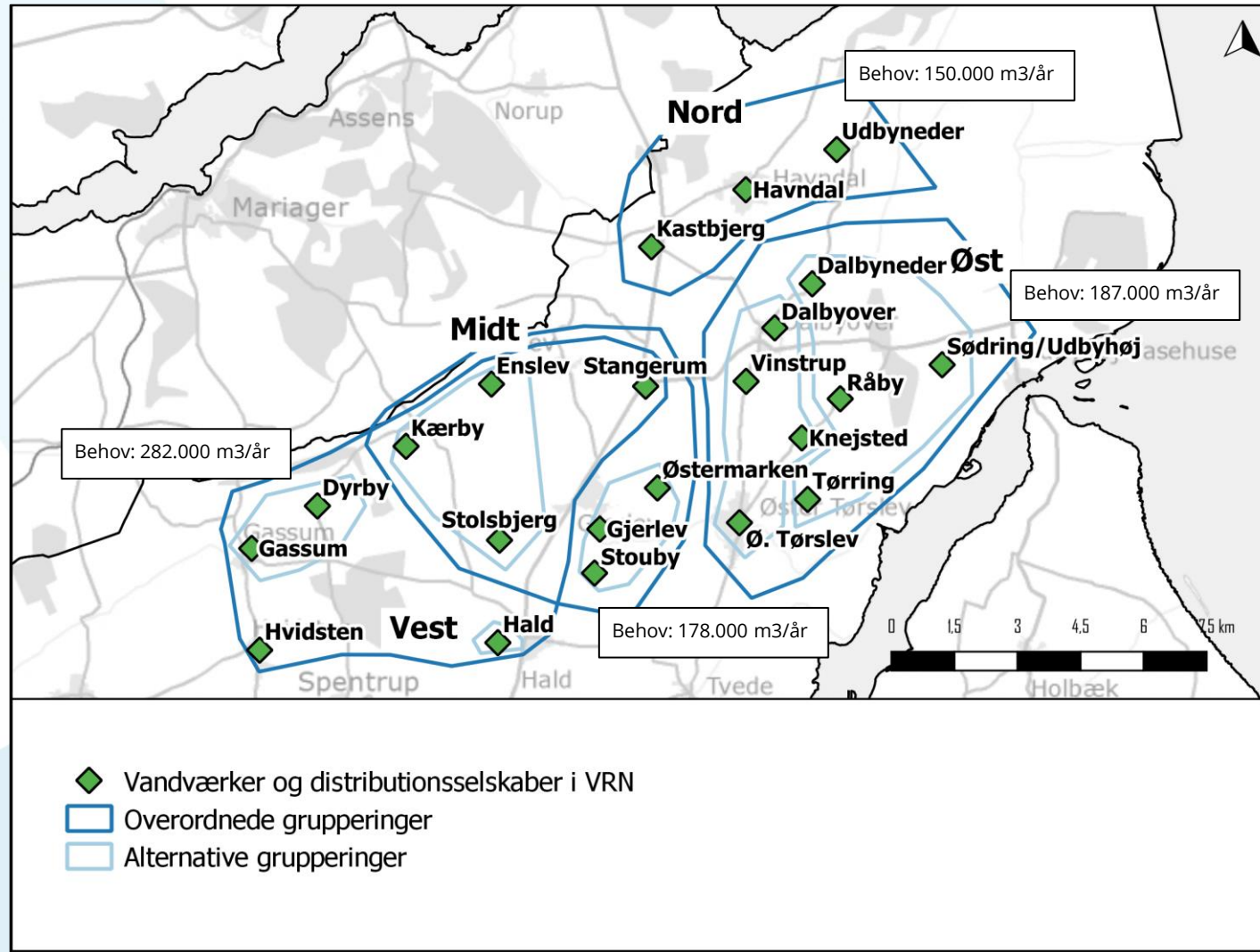
10. Havndal Vandværk - MEN ønsker at opgradere
11. Udbyneder Vandværk
12. Sødtring - Udbyhøj Vandværk
13. Dalbyneder Vandværk
14. Råby Vandværk
15. Stolsbjerg Vandværk
16. Tørring Vandværk
17. Vinstrup Vandværk

Distributionsselskaber

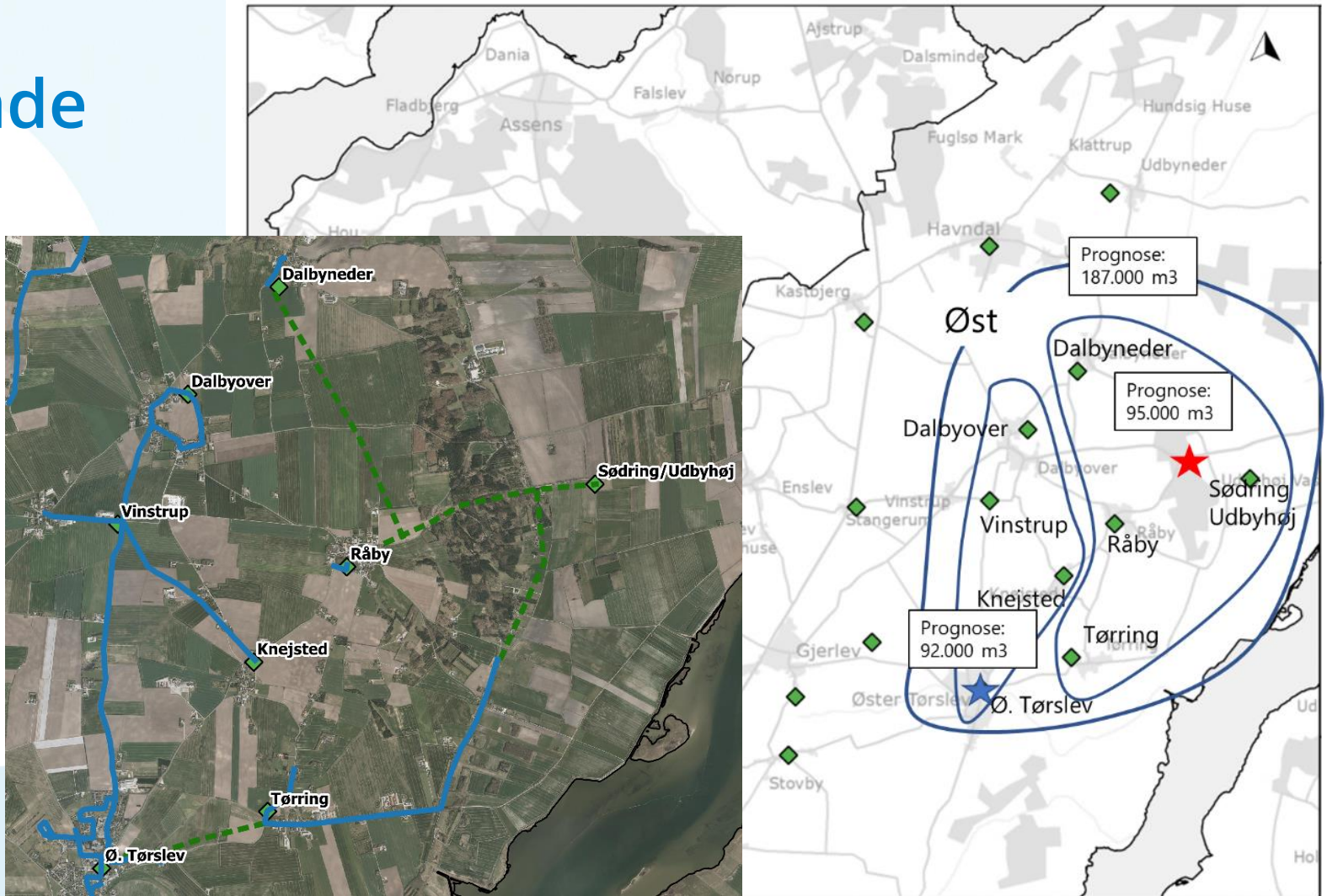
18. Knejsted Vandværk*
19. Dalbyover Vandværk*

Områdeinddeling

- Hvordan skal vi sikre kapaciteten?

Område Øst

Spørgsmål

herning**vand**

Vi sikrer sundt vand

- **Er det en fælles opgave at sikre drikkevand nu og i fremtiden?**
- **Eksisterer dit VV om 20 år?**
 - **Hvis, hvorfor?**
 - **Hvis ikke, hvorfor?**
- **Nabo VV'et lukker – har I kapacitet til at overtage? Hvad kræves der for at kunne?**

Indkomne forslag til evt.

Undersøgelse om evt. fælles SMS-service til varsel af vores forbruger.

PFAS - er der nogen, der har fund/problemer?

Opdateret mailliste – Har du tjekket listen, der er sendt rundt?

Certificering ISO 1400/22000 (VAND/FØDEVARER)) - er der andre, der er det?

Færdiggøre ændret samarbejdsstruktur som vedtaget

Undersøg mindre samarbejdsområder (Så vi opnår succes ved samarbejde på kort bane og ikke på mega uoverskuelige projekter)

1. Hvem bruger vi som Revisor
2. Hvem bruger vi til at tegne lednings net op
3. Hvilken kvalitetsstyring system bruges der
4. Hvor mange har SRO anlæg (Er det noget man skal overveje)